

Economic Policy Reforms
Going for Growth - 2008 Edition

Summary in English

Μεταρρυθμίσεις οικονομικής πολιτικής
Με στόχο την ανάπτυξη – Έκδοση 2008

Περίληψη στα ελληνικά

Το ΑΕΠ δεν ισοδυναμεί με ευημερία. Όμως η υψηλή παραγωγικότητα και η υψηλή απασχόληση συμβάλλουν στην ευημερία - άμεσα καθώς και έμμεσα - με την παροχή πόρων που μπορούν να διατεθούν σε άλλες δραστηριότητες ενίσχυσης της ευημερίας. Συνεπώς, είναι σημαντικό οι κυβερνητικές πολιτικές να μην παρεμβαίνουν στην πορεία της παραγωγικότητας και της απασχόλησης, εκτός εάν τούτο δικαιολογείται σε σχέση με άλλες πτυχές της ευημερίας.

Η έκδοση του 2007 της έκθεσης «Με στόχο την ανάπτυξη» παρουσίασε πέντε διαρθρωτικές προτεραιότητες πολιτικής για κάθε χώρα μέλος του ΟΟΣΑ και την Ευρωπαϊκή Ένωση, προκειμένου να θεραπευθούν οι ατέλειες όσον αφορά την παραγωγικότητα ή την απασχόληση. Η παρούσα έκδοση επιθεωρεί την πρόοδο που επιτεύχθηκε στην εφαρμογή των εν λόγω προτεραιοτήτων. Ανάλογα με την ιδιοσυγκρασία του καθενός, το συμπέρασμα μπορεί να είναι ότι το ποτήρι είναι είτε μισογεμάτο είτε μισοάδειο. Ένα έτος δεν είναι μεγάλο χρονικό διάστημα αναφορικά με τη χάραξη διαρθρωτικής πολιτικής και υπό το πρίσμα αυτό, η πρόοδος που επιτεύχθηκε στα δυο τρίτα σχεδόν των προτεραιοτήτων πολιτικής του 2007 μπορεί να θεωρηθεί πραγματικό κατόρθωμα. Εντούτοις, ένα μέρος της προόδου αυτής είναι επουσιώδες, και ο ρυθμός προόδου ήταν πολύ χαμηλότερος σε πιο ακανθώδεις τομείς πολιτικής όπως η ρύθμιση της αγοράς εργασίας. Επίσης, η ανοδική οικονομική δραστηριότητα μπορεί να θεωρηθεί ότι διαμόρφωσε ένα ευνοϊκό υπόβαθρο για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων μειώνοντας το συναφές κόστος προσαρμογής. Όμως, όπως συζητήθηκε στην περσινή

έκδοση, οι περίοδοι ευνοϊκής συγκυρίας ίσως να περιόρισαν την αίσθηση επείγουσας ανάγκης για μεταρρύθμιση.

Η παρούσα έκδοση περιέχει πέντε ειδικά κεφάλαια τα οποία πραγματεύονται συγκεκριμένες πολιτικές και παράγοντες που επηρεάζουν την απασχόληση και την παραγωγικότητα.

Όσον αφορά την απασχόληση, η έκθεση «Με στόχο την ανάπτυξη» εστίαζε μέχρι σήμερα την προσοχή της στον αριθμό των εργαζομένων δίνοντας λιγότερη έμφαση στη διάρκεια του χρόνου εργασίας. Ένα από τα ειδικά κεφάλαια επιχειρεί να αποκαταστήσει την ισορροπία μελετώντας τους παράγοντες που εξηγούν τις μεγάλες διαφορές και, σε ορισμένες περιπτώσεις, τις αποκλίνουσες τάσεις μεταξύ των χωρών όσον αφορά τις ώρες εργασίας.

Η μελέτη παρουσιάζει ένα νέο και πιο συγκρίσιμο σε διεθνές επίπεδο σύνολο δεδομένων για τις ώρες εργασίας που επιβεβαιώνει το πολυσυζητημένο εμπειρικό γεγονός (stylized fact) ότι οι ετήσιες ώρες εργασίας είναι κατά πολύ περισσότερες στις Ηνωμένες Πολιτείες απ'ό,τι στην Ευρώπη. Η διαφορά ανέρχεται σε περίπου 15%. Περίπου το μισό αντικατοπτρίζει περισσότερες εργάσιμες ημέρες ετησίως στις Ηνωμένες Πολιτείες, ενώ το υπόλοιπο οφείλεται στο μεγαλύτερο αριθμό ωρών την εβδομάδα. Οι διαφορές στις μέσες εβδομαδιαίες ώρες εργασίας αντικατοπτρίζουν σε μεγάλο βαθμό τις εργάσιμες ώρες των γυναικών, οι οποίες, όπως προκύπτει από την ανάλυση, επηρεάζονται σημαντικά από τους οριακούς συντελεστές φορολόγησης. Η μελέτη επίσης εντοπίζει ορισμένες πτυχές πολιτικής που επηρεάζουν τις ώρες εργασίας συμπεριλαμβανομένης της κανονιστικής ρύθμισης του εργατικού χρόνου. Όμως, κατά την εξέταση των πολιτικών είναι σημαντικό να λαμβάνονται υπόψη τόσο οι ώρες όσο και ο αριθμός των απασχολουμένων. Πράγματι, οι πολιτικές που επιφέρουν μείωση του ποσοστού συμμετοχής κάποιων ομάδων του εργατικού δυναμικού που τυπικά εργάζονται με μειωμένο ωράριο τείνουν να αυξάνουν το μέσο αριθμό εργάσιμων ωρών, αλλά αυτό δεν τις καθιστά επιθυμητές.

Η συσσώρευση ανθρώπινου κεφαλαίου είναι ένας σημαντικός παράγοντας της οικονομικής μεγέθυνσης. Δύο ειδικά κεφάλαια περιέχουν αναλύσεις, που διενεργήθηκαν σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης του ΟΟΣΑ, για τις επενδύσεις στην πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια και στην τριτοβάθμια βαθμίδα αντίστοιχα. Η πρώτη μελέτη χρησιμοποιεί βαθμολογίες του Προγράμματος PISA για την ανάπτυξη ενός προτύπου μέτρησης της αποδοτικότητας των σχολικών συστημάτων ως συνόλου καθώς και κάθε σχολείου ξεχωριστά. Τα αποτελέσματα υποδεικνύουν ουσιαστική δυνητική αύξηση της αποδοτικότητας των σχολείων εκείνων που καλύπτουν την υστέρηση όσον αφορά την καλύτερη επίδοση σε εθνικό επίπεδο, καθώς και εκείνων των εθνικών σχολικών συστημάτων που καλύπτουν την υστέρηση όσον αφορά τις καλύτερες επιδόσεις σε διεθνές επίπεδο. Η συνολική οικονομική δραστηριότητα ωφελείται από την υψηλότερη παραγωγικότητα και απασχόληση των καλύτερα εκπαιδευμένων ομάδων νέων και/ή από την εξοικονόμηση κόστους και αντίστοιχα από τη χαμηλότερη φορολόγηση. Η μελέτη επίσης εντοπίζει ορισμένες πολιτικές που φαίνεται ότι ενισχύουν την αποδοτικότητα και που συνδέονται με τις επιλογές του χρήστη, την αυτονομία διαχείρισης και την υποχρέωση λογοδοσίας, το κατάλληλο μέγεθος σχολείου και την αποφυγή του πρόωγου διαχωρισμού των μαθητών.

Στο κεφάλαιο για την τριτοβάθμια εκπαίδευση υπολογίζονται τα συναφή ιδιωτικά οφέλη, που φαίνεται ότι είναι μία από τις κινητήριες δυνάμεις της επένδυσης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στην πλειονότητα των χωρών τα υπολογιζόμενα οφέλη είναι μεγάλα έναντι εκείνων που απορρέουν από εναλλακτικές επενδύσεις, όμως υφίστανται επίσης ουσιαστικές διαφορές μεταξύ των χωρών. Η συνύπαρξη σημαντικών οφελών και, σε μερικές περιπτώσεις, σχετικά χαμηλών ποσοστών αποφοίτησης πιθανόν να υποδεικνύει ότι οι υποψήφιοι φοιτητές αποθαρρύνονται λόγω περιορισμών που αφορούν τη ρευστότητα και λόγω ανησυχιών σχετικά με δυνητικούς κινδύνους. Πράγματι, το φοιτητικό εισόδημα και η διάθεση ρευστών οικονομικών πόρων αποδεικνύονται άλλη μία καθοριστική συνιστώσα της επένδυσης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η ευελιξία και οι δυνατότητες καινοτομίας των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων είναι ένας τρίτος σημαντικός παράγοντας. Πέρα από αυτά τα ευρήματα, εντούτοις, οι πολιτικές στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης πρέπει να λάβουν επίσης υπόψη τις πιέσεις που ασκούνται στη δημόσια χρηματοδότηση, την αυξημένη διεθνή κινητικότητα των αποφοίτων και την επιθυμία μείωσης της στήριξης που κυρίως ωφελεί τα εύπορα τμήματα του πληθυσμού. Αυτός ο συνδυασμός παραγόντων συνηγορεί υπέρ των πολιτικών εκείνων που παρέχουν μεγαλύτερη αυτονομία και λογοδοσία σε κάθε ίδρυμα, αυξάνουν τη συμμετοχή των φοιτητών στη χρηματοδότηση των διδασκτρών και θεσπίζουν μέτρα για την αντιμετώπιση των περιορισμών που αφορούν τη ρευστότητα και μέτρα για τη μείωση του βαθμού επικινδυνότητας της επένδυσης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Δύο κεφάλαια ασχολούνται με το ρόλο της εξωστρέφειας στην ώθηση της οικονομικής δραστηριότητας. Το κεφάλαιο για την οικονομική γεωγραφία καταδεικνύει ότι η απόσταση εξακολουθεί να είναι κύριος παράγοντας καθορισμού του τρόπου διεξαγωγής του διεθνούς εμπορίου. Πράγματι, οι εμπορικές συναλλαγές των χωρών που είναι απομακρυσμένες από τα κέντρα οικονομικής δραστηριότητας είναι λιγότερες από αυτές των χωρών που βρίσκονται κοντά στα εν λόγω κέντρα. Συνεπώς, οι απομακρυσμένες χώρες επωφελούνται λιγότερο από τα πλεονεκτήματα που απορρέουν από το εμπόριο όπως η υψηλότερη ειδίκευση, η αξιοποίηση των οικονομικών κλίμακας και οι ανταγωνιστικές πιέσεις. Ο αντίκτυπος στο ΑΕΠ είναι δυνητικά μεγάλος.

Στο κεφάλαιο επίσης αναλύεται ο ρόλος των φυσικών πόρων και επισημαίνεται ότι οι πλούσιες σε πόρους χώρες μέλη του ΟΟΣΑ τείνουν να έχουν υψηλότερο ΑΕΠ. Το εύρημα αυτό βρίσκεται σε αντίθεση με τα αποτελέσματα που υποδεικνύουν ότι οι διαθέσιμοι φυσικοί πόροι μπορεί να είναι κατάρρα για τις αναπτυσσόμενες χώρες, πιθανόν αντικατοπτρίζοντας το γεγονός ότι οι χώρες του ΟΟΣΑ εν γένει έχουν ισχυρότερες δομές διακυβέρνησης. Ο ρόλος της απόστασης και των διαθέσιμων φυσικών πόρων πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τη σύγκριση της οικονομικής επίδοσης των χωρών. Για μερικούς τα πράγματα είναι ευκολότερα απ'ότι για άλλους. Όμως η προνομιούχος ή η μειονεκτούσα θέση δε θα πρέπει να αποτελεί δικαιολογία για την άσκηση ακατάλληλων πολιτικών, και πραγματικά δεν προκύπτουν στοιχεία από την ανάλυση που να μαρτυρούν ότι οι προτεραιότητες πολιτικής της έκθεσης «Με στόχο την ανάπτυξη» επηρεάζονται από την απόσταση ή από τους διαθέσιμους φυσικούς πόρους.

Το άλλο κεφάλαιο για την εξωστρέφεια, βασισμένο σε αναλύσεις που πραγματοποιήθηκαν στη Διεύθυνση Εμπορίου και Γεωργίας του ΟΟΣΑ, διερευνά το ρόλο που διαδραματίζει η ρύθμιση των εγχώριων αγορών στο εμπόριο υπηρεσιών. Αναμενόμενα, η περιοριστική ρύθμιση αποδεικνύεται ότι παρεμποδίζει το εμπόριο υπηρεσιών. Οι εμπορικές ροές στον τομέα των υπηρεσιών μεταξύ δυο χωρών μειώνονται

όταν οι οικείες κανονιστικές δομές είναι πολύ ανόμοιες. Η μελέτη θεωρεί ότι το εμπόριο υπηρεσιών θα μπορούσε σχεδόν να διπλασιαστεί κατά μέσο όρο, εάν οι χώρες ευθυγράμμιζαν τη νομοθεσία τους και ακολουθούσαν τη λιγότερο περιοριστική πολιτική που ασκείται στον ΟΟΣΑ. Όπως και με το εμπόριο αγαθών, η αύξηση του εμπορίου υπηρεσιών θα ωθούσε το ΑΕΠ.

Η ανάλυση του θέματος αυτού στα ειδικά κεφάλαια συμβάλλει στην ανάπτυξη μιας αναλυτικής βάσης για τον καθορισμό προτεραιοτήτων πολιτικής στις μελλοντικές εκδόσεις της έκθεσης «Με στόχο την ανάπτυξη». Εντέλει, οι συνετές συμβουλές πολιτικής θα πρέπει να στηριχθούν στην πιο επαρκή και πιο περιεκτική δυνατή ανάλυση.

© OECD 2008

Η περίληψη αυτή δεν αποτελεί επίσημη μετάφραση του ΟΟΣΑ.

Η αναπαραγωγή της περίληψης αυτής επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι παρατίθεται το δικαίωμα αποκλειστικής εκμετάλλευσης του ΟΟΣΑ, καθώς και ο τίτλος της πρωτότυπης έκδοσης.

Οι Πολύγλωσσες Περίληψεις είναι μεταφρασμένα αποσπάσματα των δημοσιευμάτων του ΟΟΣΑ που εκδόθηκαν αρχικά στην αγγλική και τη γαλλική γλώσσα.

Διατίθενται δωρεάν στο Ηλεκτρονικό Βιβλιοπωλείο του ΟΟΣΑ www.oecd.org/bookshop/

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το Τμήμα Δικαιωμάτων και Μεταφράσεων της Διεύθυνσης Δημοσίων Υποθέσεων και Επικοινωνιών του ΟΟΣΑ μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση: rights@oecd.org ή μέσω φαξ: +33 (0)1 45 24 99 30

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

Επισκεφτείτε τον ηλεκτρονικό μας κόμβο www.oecd.org/rights/

